

III.7040.43.2016.JA

**Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że jednym z problemów na który wskazali uczestnicy spotkania z Rzecznikiem Praw Obywatelskich w Słupsku jest wykluczenie wychowawców z placówek opiekuńczo-wychowawczych ze sfery regulowanej przepisami Karty Nauczyciela.

Utrata przez pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych statusu prawnego wynikającego z przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.) nastąpiła z dniem 1 stycznia 2014 r. na mocy art. 237 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.). Po tym terminie nauczyciele zatrudnieni w placówkach opiekuńczo-wychowawczych stali się pracownikami samorządowymi w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 902). Stosunek pracy wychowawców przekształcił się z mocy ustawy ze stosunku nauczyciela mianowanego na stosunek pracy pracownika samorządowego.

Sytuacja taka spowodowała, że względem tej grupy została dokonana radykalna zmiana w zakresie zatrudniania i warunków wynagradzania. Ustawodawca nie przewidział pozostawienia w stosunku do tych pracowników jakichkolwiek uprawnień wynikających z Karty Nauczyciela, w tym m.in. możliwości korzystania z urlopu dla poratowania

zdrowia, a także przyznanej nauczycielom ochrony podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych wynikającej ze statusu funkcjonariusza publicznego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza stanowi środowisko o znacznej niepowtarzalności, gdyż przebywają tam dzieci zaniedbane wychowawczo i często opóźnione w nauce. Praca w takiej placówce wymaga od wychowawcy szczególnych predyspozycji, wszechstronnej wiedzy i umiejętności pedagogicznych, gdyż wiąże się często z koniecznością wyrównywania deficytów rozwojowych dzieci w zróżnicowanym wieku oraz możliwościach intelektualnych na różnych szczeblach kształcenia. Wykonywanie zawodu wychowawcy w placówce jest pracą w wyjątkowo trudnych warunkach z uwagi na fakt, iż przebiega w sytuacji ciągłego zmagania się ze stresem wynikającym z nadzwyczajnej odpowiedzialności za powierzone opiece i wychowaniu dzieci, a także niejednokrotnie poczucia zagrożenia fizycznego i psychicznego. Obciążenia te wynikają z ciągłej styczności z dysfunkcjonalnymi podopiecznymi i ich rodzinami.

Praca wychowawcy ma charakter wieloaspektowy, gdyż łączy ze sobą funkcję dydaktyczną z funkcją opiekuńczą. Ta specyfika, w ocenie wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych, jak i Rzecznika Praw Obywatelskich, powinna znaleźć odzwierciedlenie w usytuowaniu prawnym zawodu wychowawcy placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz wskazywać pewne uprzywilejowanie w sferze związanej z pracą pedagogiczną. Regulacja związana ze statusem zawodowym tej wyjątkowej grupy wymaga uwzględnienia w sposób wszechstronny wszystkich elementów wykonywanego zawodu.

W przekonaniu Rzecznika Praw Obywatelskich prawodawca powinien wprowadzić rozwiązania prawne, które zawężą do niezbędnego minimum negatywne skutki dla pracowników pedagogicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych wynikające z wyłączenia stosowania Karty Nauczyciela względem tej grupy zawodowej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska wobec przedstawionego problemu.

Z poważaniem